

Téma:

A kiemelt nemzeti programok rendszerének áttekintése, valamint a Velencei-tó integrált fejlesztési tervének a koncepciója a 2014-2020-as időszakra (első kötet)

Időszak:

2013.06.03.-2013.09.30.

Dátum:

2013.09.30.

SZÁZADVÉG
ALOZTIVÁNY

SZÁZADVÉG
gazdaságkutató zrt.

STRATEGOPOLIS
KÖZMŰVELÉSI TANÁCSADÓ ÉS INTEGRÁLT JELEKZŐ ZRT.

Az anyag az NFM_SZERZ/378/1 (2012) számú szerződés teljesítésére készült.

Tartalomjegyzék

1.	Vezetői összefoglaló	3
2.	A kiemelt nemzeti programok meghatározása	4
3.	A kiemelt nemzeti programok előrehaladása 2011-2013 között	6
4.	A nemzeti programok továbbfejlesztési lehetőségei	11

1. Vezetői összefoglaló

Jelen döntés-előkészítést támogató elemzés **célja, hogy bemutassa** a 2011-2013-as időszakra vonatkozóan **a kiemelt nemzeti programok előrehaladását**, valamint **elemezze** a kiemelt nemzeti programok rendszerének **felülvizsgálatát és továbbfejlesztési lehetőségeit** a 2014-2020-as tervezési és programozási időszakra vonatkozóan a kormányzati döntések előkészítésének szakmai támogatása céljából.

A feladat második ütemeként elkészül a Velencei-tó Integrált Területi Beruházásának (ITB) a tervezete, amely segítheti a térségi nemzeti programok tervezésének a továbbfejlesztését. Az ITB Terv eredményeképpen felrajzolható az a fejlesztési mátrix, amely a komplex program projektjeit hozzárendeli az egyes uniós, és egyéb fejlesztési alapokhoz, illetve tartalmazza az egyes alapok terhére szükségesnek ítélt finanszírozás mértékét.

Az **Új Széchenyi Terv Pályázati Kézikönyve külön fejezetben (5. fejezet) foglalkozik a nemzeti „programokkal”, a felsorolt fejlesztések jelentős része nem program, hanem egy jól lehatárolható projekt, az alábbi 5 db térségi programot tartalmazza:**

- Balatoni fejlesztési program
- Tisza-tó Komplex Program
- Ós-Dráva Komplex Program
- Vásárhelyi terv újraindítása komplex program
- Tokaj-Hegyalja kultúrtáj világörökségi helyszín térségfejlesztése (komplex program)

Az Ós-Dráva Program tervezett intézkedéseinek jelentős része megvalósult, illetve végrehajtásuk folyamatban van, valamint a szükséges támogatási szerződéseket megkötötték, a többi program esetén jelentős lemaradás van a tervezett intézkedések végrehajtásában, míg a Balatoni fejlesztési program esetében az NFM úgy ítélte meg, hogy a programra nincs forrás a 2007-2013-as periódusban, ezért nem történt előrelépés.

A kiemelt térségi nemzeti programok 2011-2013 közötti tapasztalatait figyelembe véve **az alábbi elemekben érdemes továbbfejleszteni a területi integrált tervezést:**

- Pontos **definiálni szükséges a programok területi, pénzügyi, szervezeti hatályát**
- A nemzeti programokat **az operatív programokkal egyidejűleg kell megtervezni**, egy integrált, iterációs folyamat keretében a 2014-2020-as időtávra
- A nemzeti programok koordinációját a tervezésért felelős miniszternek érdemes végeznie
- **Limitálni szükséges a komplex, integrált területi programok számát,**
- Pontosan **definiálni kell a program menedzsmentjét, s a végrehajtásért felelős szervezetet**

2. A kiemelt nemzeti programok meghatározása

Az Új Széchenyi Terv Pályázati Kézikönyve külön fejezetben (5. fejezet) foglalkozik a nemzeti „programokkal”. A Pályázati Kézikönyv összesen 39 db fejlesztést fogalmaz meg, s emellett az NFM illetékes szervezeti egysége (Nemzeti Programok Osztály) még 3 db fejlesztést kezelt nemzeti programként. A fejlesztések listája megtalálható az 1. sz. mellékletben, az Új Széchenyi Terv Pályázati Kézikönyvére való hivatkozásokkal együtt, a 3 db plusz fejlesztés a 40-42. sorszámu, amelyeknél nincs hivatkozás feltüntetve.

Az elemzésünkben a 4/2011. (I.28) Korm. rendelet szerinti **komplex program meghatározást használjuk a „program” definíciójaként:** „több ágazatot érintő és több operatív program keretében megvalósítandó, egymással szoros kapcsolatban álló projektek együttese”. Ezen definíció alapján az Új Széchenyi Terv Pályázati Kézikönyvében felsorolt fejlesztések jelentős része nem program, hanem egy jól lehatárolható projekt, az alábbi 5 db térségi programot tartalmazza:

- Balatoni fejlesztési program
- Tisza-tó Komplex Program
- Ős-Dráva Komplex Program
- Vásárhelyi terv újraindítása komplex program
- Tokaj-Hegyalja kultúrtáj világörökségi helyszín térségfejlesztése (komplex program)

A 2014-2020-as fejlesztéspolitikai időszak új kihívásaira reagálva az 1254/2012. (VII.19.) Korm. határozat rendelkezett a területfejlesztési politika megújításáról, az új Országos Területfejlesztési Konceptió és az új Országos Fejlesztési Konceptió kidolgozásáról. A 2005-ben még külön tervdokumentumként készült koncepciók egy tervdokumentumként – Országos Fejlesztési és Területfejlesztési Konceptió (OFTK) – készülnek, megteremtve a fejlesztéspolitikai és területfejlesztési célok közvetlen összehangolását a társadalmi, gazdasági és területi fejlődés, valamint a környezetminőség javítása érdekében. A dokumentumot a nemzetgazdasági miniszter dolgozta ki a szaktárcák, a fővárosi és a megyei önkormányzatok bevonásával. A 2012-ben folyó tervezési műhelymunka során elkészült az OFTK stratégiai vitaanyaga, amelynek társadalmi egyeztetése 2012 decemberében indult, s jelenleg is zajlik.

Az OFTK tervezete alapján az alábbi térségek vannak kiemelve (városok nélkül), amelyek alapját képezhetik a térségi nemzeti programoknak:

- Duna, mint makroregionális régió
- speciális térségek: Homokhátság és Tisza-völgy
- felzárkózást igénylő térségek: Cserehát, Ormánság (Ős-Dráva program)
- ki van emelve a Balaton, mint „kiemelt táji értékű térség”

Emellett **meghatároz 30 db „kiemelt táji értékkel, rekreációs funkciókkal bíró övezetet”,** amelyek közt szerepel a Balaton és Ormánság is, s ezen övezetekhez kapcsolja a „turisztikai desztináció menedzsmentet”.

A kiemelt térségek meghatározása szempontjából fontos még a **„kiemelt üdülőkörzetek”** kategória, amelybe a jelenleg hatályos, 2005-ös OTK, valamint a 28/1998. (V.13.) IKIM rendelet szerint az alábbi területek tartoznak:

- Balaton (egyben országos jelentőségű kiemelt térség)
- Velencei-tó - Vértes
- Tisza-tó (egyben az országos jelentőségű Tisza-térség kiemelt térség része)
- Mátra-Bükk
- Dunakanyar
- Sopron-Kőszeghegylja

3. A kiemelt nemzeti programok előrehaladása 2011-2013 között

A nemzeti programok kormányzati felelőse a 2011-2013 közötti periódusban a Nemzeti Fejlesztési Minisztérium volt, amely feladat véglegesen 2013. augusztus 1-vel került át a Miniszterelnökséghez. Az NFM az Új Széchenyi Terv Pályázati Kézikönyvében meghatározott, az 1. számú mellékletben található fejlesztéseket koordinálta. A fejlesztések jelentőse projektnek tekinthető, amellyel kapcsolatban érdemi koordinációra nem volt szükség, ugyanakkor az előző fejezetben meghatározott komplex programok az összetettségük, illetve a sok érintett szereplő miatt igényli az intenzív koordinációt. **Jelen fejezet a Nemzeti Fejlesztési Minisztérium és Miniszterelnökség közötti átadás-átvételi dokumentációra épül, a komplex programokkal kapcsolatos főbb előrehaladást mutatja be, s összefoglalja az NFM és 2012 végétől részben a Miniszterelnökség által készített javaslatokat, jelentéseket.**

Balatoni fejlesztési program

Az NFM úgy ítélte meg, hogy a programra nincs forrás a 2007-2013-a periódusban, ezért **nem történt előrelépés**. A program tervezett összköltsége 170 Mrd Ft, a stratégiai koncepció kidolgozásra került. A Balaton a tervdokumentumokban továbbra is kiemelt térségként szerepel a 2014-2020-as időszakra vonatkozóan, illetve a Balatoni Fejlesztési Tanács összesen 100 millió Ft-ot kapott egy ÁROP projekt keretében a felkészülésre, ezért ezen térséget gazdasági, társadalmi és kulturális jelentősége miatt nagyobb fókusszal kezelni a jelenlegi tervezési időszakban.

Tisza-tó Komplex Program

A Kormány - az Új Széchenyi Terv Nemzeti Programjainak meghatározásakor - vállalta, hogy programot indít a Tisza-tó fejlesztésére, az ökoturizmusban és az ökológiai gazdálkodásban rejlő, a térségben élők életminőségét érdemben javító lehetőségek kiaknázására.

A Heves és Jász-Nagykun-Szolnok megye, továbbá érintőlegesen Borsod-Abaúj-Zemplén, Hajdú-Bihar, Békés és Szabolcs-Szatmár-Bereg megyei területek értékalapú fejlesztése érdekében - egyedi tervezésű - két cikluson átívelő, komplex és integrált területfejlesztési program sürgőskidolgozása vált szükségessé.

A cél a Tisza-tó táj-és környezetvédelem szempontjaival összehangolt, minőségi turizmus fogadására alkalmas üdülőtérség kialakítása. A Program az alábbi hét projektcsoporthoz foglalja magába:

1. Vízrendezés
2. Infrastruktúra-fejlesztés
3. Turizmusfejlesztés
4. Energetikai, klímapolitikai fejlesztés
5. Gazdaságfejlesztés
6. Vidékfejlesztés, tájgazdálkodás
7. Fejlesztő és működtető rendszer

A fejlesztésnek KÖZOP, GOP, KEOP (élőhely rehabilitáció), ROP (turisztikai projektek; 2 kerékpárút, sétány) érintettsége van. A Program koordinációja érdekében a Széchenyi Programiroda Nonprofit Kft-n (SZPI) belül 2012-ben felállításra került a Tisza-tó Programiroda 3 fő munkavállaló alkalmazásával. A Program költségigénye előzetes kalkuláció alapján a jelen programozási időszakban bruttó 34,5 Mrd Ft.

Az építésügyi szabályok és a források rendelkezésre állásának figyelembevételével a Programot fejlesztési ütemekre bontották, a kivitelezési munkálatok első üteme 2014. márciusban, második üteme 2014. és 2015. év végén fejeződnek be, az előkészítési projektek kivitelezése (fizikai és pénzügyi szakaszolással) pedig a 2014-2020-as tervezési és programozási ciklusban valósíthatók meg (hozzávetőleges becsült költségigénye: 51,35 Mrd Ft).

A projekt keretében a 33-as út útburkolat megerősítésére tervezett 8,9 Mrd Ft forrást az NFK a „KÖZOP lista” keretében elfogadta. A két kerékpárutas projekt költségnövekményét (102 M Ft + 483 M Ft) az NFK 2013.03.17-i ülésén elfogadta. A Kormány 1263/2013. (V. 14.) számú határozatában elfogadta továbbá a Tisza-hídon történő kerékpáros átvezetés 32 M Ft-os tervezési költségének biztosítására a rendkívüli kormányzati intézkedésekre szolgáló tartalékból való előirányzat-átcsoportosítást. A Poroszlót és Tiszafüredet összekötő Tisza-hídon tervezett kerékpárút a híd alépítményére épített felszerkezet formájában valósulhatna meg, melynek előzetesen becsült összköltsége 500-600 M Ft. Az NFK döntést követően 4-8 hét szükséges a tervek elkészítéséhez. Egyelőre nem tisztázott kérdés, hogy a kerékpárút országos vagy helyi besorolású legyen, ami a fenntartás szempontjából lényeges.

A tervezett fejlesztések programszintű bemutatásáról és a döntést igénylő kérdésekről szóló előterjesztés benyújtása szükséges az NFK-ra.

Ős-Dráva Komplex Program

A Kormány 2011 januárjában az Új Széchenyi Terv Nemzeti Programjainak meghatározásakor vállalta, hogy az Ős-Dráva Program elindításával, a természeti-környezeti viszonyokkal összhangban lévő vízgazdálkodás helyreállítása eszközével segíti a gazdasági értelemben súlyosan elmaradott, de természeti adottságokban gazdag, egykor virágzó mezőgazdaságáról és arra épülő gazdag néprajzi hagyományairól híres Ormánság fejlesztését a táji adottságokra és lehetőségek kihasználására építve. Az Ős-Dráva Program „hatálya” Baranya megyében – a sellyei kistérség mellett – kiterjed részben a siklósi kistérségre is.

Az előzetes tervek alapján a program megvalósítása 2012-től 2020-ig tart, a fejlesztések becsült összköltsége pedig 25 Mrd Ft. A program alapvető célkitűzése volt, hogy a régió tájszerkezetéhez igazodva és a helyi társadalmi-gazdasági kapcsolatokat figyelembe véve segítse a térség népességmegtartó képességét, erősítse a társadalmi, gazdasági és természeti diverzitást és teremtsen meg a vízviasszatartás lehetőségét.

Az Ős-Dráva Program indításáról szóló 1242/2012. (VII. 17.) Korm. határozatban foglalt intézkedések jelentős része megvalósult, illetve végrehajtásuk folyamatban van, valamint a szükséges támogatási szerződéseket megkötötték. Fontosabb előrelépések:

- a táji adottságokon alapuló vízrendezés és tájhasználat-váltással kapcsolatos kivitelezések tervezése (852,5 M Ft értékben) folyamatban van,
- a 600 M Ft támogatásból megvalósuló, Siklósi kistérséghez tartozó cún-szaporcai holtágrendszer vízpótlását biztosító fejlesztés kivitelezés alatt áll,
- az Ős-Dráva ökoturisztikai látogatóközpont, tanösvény és a hozzá kapcsolódó tematikus ökoturisztikai elemek létrehozásáról szóló (a cún-szaporcai holtág területén), 1 090,8 M Ft támogatással rendelkező kiemelt projekt végrehajtása folyamatban van,
- a Program részét képező, 0,4 Mrd Ft ROP forrásból tervezett turisztikai kerékpárút és szolgáltatásainak kiépítését célzó kiemelt projekt felhívás elfogadását az Nemzeti Fejlesztési Kormánybizottság tárgyalta (annak elfogadásáról nem rendelkezünk információval),
- a projektmenedzsmenti feladatok ellátása és elősegítése céljából a Széchenyi Programiroda szervezetén belül működő Ős-Dráva Programiroda létesült Kémesen.

A továbbblépéshez szükséges új igényekre való tekintettel a Kormány 2013 februárjában elfogadta a fenti Korm. határozatot módosító 1094/2013. (III. 4.) Korm. határozatot, amely a következő fontosabb rendelkezéseket írja elő:

- a vízrendezéssel és tájhasználat-váltással kapcsolatos fejlesztések támogatása kerüljön betervezésre az EU 2014–2020-as programozási ciklusában,
- a sellyei volt Draskovich-kastélyban elhelyezett kollégium kerüljön más ingatlanban történő elhelyezésére,

- meg kell vizsgálni a tájgazdálkodás váltást elősegítő zöld pontozásos rendszer beépíthetőségét a 2014-től induló területalapú támogatások rendszerébe, valamint
- a magyar-horvát határszakaszon tervezett kompátkelő létesítésének technikai és pénzügyi feltételeit (a kompátkelő kialakítására a forrás rendelkezésre áll a Közlekedés Operatív Programban).

A fentiek mellett a Kormány az 1095/2013. (III. 4.) Korm. határozatával kinevezte Tiffán Zsoltot a Program koordinálásával kapcsolatos kormányzati tevékenységek összehangolására.

Tokaj-Hegyalja kultúrtáj világörökségi helyszín térségfejlesztése (komplex program)

A Kormány a 2012. június 13-án elfogadott „Az Új Széchenyi Terv Nemzeti Programjainak előrehaladásáról” szóló Jelentésében nevesíti a Programot. A Nemzeti Program segíti a gazdaságilag elmaradott, de természeti adottságokban gazdag Tokaji borvidék fejlesztését, mely Magyarország északkeleti részén fekszik. Az UNESCO világörökségi címmel rendelkező terület 88 124 hektár kiterjedésű és huszonhét települést foglal magában. A Program célja a térség felzárkóztatása, a borturizmus fellendítése és a munkahelyteremtés. Az NFM Tokaj-Hegyalja Világörökségi Térségfejlesztési Programirodát hozott létre (SZPI működtetése alatt).

2012-es évben a program előrehaladásával kapcsolatos feladatok a következők voltak:

- A Világörökségi Törvény előírta a Tokaj-Hegyalja Világörökség Kezelési Terv kidolgozását (F: EMMI): nem történt meg, új határidő 2014. december;
- A Tokaj-Hegyalja Világörökségi Térségfejlesztési Program elkészítését (F: VM): folyamatban;
- a 2014-2020-as időszakra vonatkozó nagyprojektek listájára felkerült,
- jelentés készítése a borvidék értékvédelmi problémáinak megoldásáról;
- tanulmány a Bizottság felé a Tokaj-hegyalja bányászat világörökségi értékekre gyakorolt hatásáról.

A BOR-VIDÉK Tokaj-Hegyalja 2012-2020 Nemzeti Programjához kapcsolódó egyes intézkedésekről szóló előterjesztést az NFK 2013. április 10-i ülésén kisebb korrekciókkal elfogadta, a megjelentetni tervezett Korm. határozat jelenleg is egyeztetés alatt van.

A program újraindítását követően a tározók megépítése 2 ütemben valósul meg. Az első ütemben 2009-ig átadásra került a KIOP-ból finanszírozott Cigándi és Tiszaroffi tározó. A 2. ütemben átadásra került a Hanyi-Tiszasülyi tározó, közvetlen befejezés előtt áll a Nagykunsági tározó, valamint további két tározó (Beregi és Szamos-Kraszna-közi) kerül átadásra a tervek szerint 2014 második felében. A 2. ütemben megvalósuló beruházások a KEOP-ból és ROP-ból vannak finanszírozva.

A Bizottság korábban kifogásolta a Cigándi projektben elmaradt tájgazdálkodási elemeket és a fenntarthatóság biztosításának hiányát, amely következtében visszafizetési kötelezettség veszélye merült fel. A Kormány 1358/2012. (IX. 14.) határozatában döntött a projekttel kapcsolatos hiányosságok azonnal kezeléséről. Az NFÜ 2012. október 3-án elküldte a tárgyi projektről készített jelentését a Bizottságnak. Ebben csatolásra került a VM által 2012-ben összeállított tájgazdálkodási koncepció és az OVF nyilatkozata is a fenntartási költségek rendelkezésre állásáról, valamint a kérelem, hogy a projekt ismét működő státuszban legyen elfogadva.

4. A nemzeti programok továbbfejlesztési lehetőségei

A kiemelt térségi nemzeti programok 2011-2013 közötti tapasztalatait figyelembe véve **az alábbi elemekben érdemes továbbfejleszteni a területi integrált tervezést:**

- Pontos **definiálni szükséges a programok területi, pénzügyi, szervezeti hatályát**
- A nemzeti programokat **az operatív programokkal egyidejűleg kell megtervezni**, egy integrált, iterációs folyamat keretében a 2014-2020-as időtávra
- A nemzeti programok koordinációját a tervezésért felelős miniszternek érdemes végeznie
- **Limitálni szükséges a komplex, integrált területi programok számát**, mert fennáll az a veszély, hogy a koordinálásért felelős szervezet nem tudja megfelelően koncentrálni az erőforrásait a megvalósításra, illetve a programok átfednek, ezáltal finanszírozási problémák lépnek fel
- Pontosan **definiálni kell a program menedzsmentjét, s a végrehajtásért felelős szervezetet**, illetve meg kell határozni a helyi és a központi államigazgatási szereplő feladatmegosztását a döntéshozatalban, illetve a végrehajtásban

A fenti szempontok kezelésére **az Európai Bizottság által javasolt új integrálási eszköz az Integrált Területi Beruházás (ITB)¹**, mely alkalmazása esetén biztosítja a területi stratégiák integrált módon történő megvalósítását a 2014-2020-as programozási időszakban.

Az eszköz lehetővé teszi, hogy Magyarország összekapcsolja egy vagy több operatív program prioritási tengelyeiből származó támogatásokat, és ezeket a megyei több dimenziós, ágazatokat átfogó beavatkozások végrehajtásához használja fel. Az ITB-k alkalmazása is támogatja a fejlesztések Magyarország által kijelölt gazdasági növekedési fókuszát, ugyanakkor az eszközzel egyszerűbbé válhat az adott térség gazdasági növekedésének alapját képező társadalmi, környezeti vagy infrastrukturális – egy vagy több OP beavatkozásaiból származó – kiegészítő fejlesztési elemek megjelenítése. Az ITB-k alkalmazása a végrehajtási intézményrendszer kialakításának és a kedvezményezettek felkészítésének fontos tényezője.

¹ COM(2012) 496 Közös rendelkezések 99. cikk

Az ITB irányítására és végrehajtására az irányító hatóságok egy vagy több közreműködő szervezetet (KSZ) jelölhetnek ki. A KSZ-ek lehetnek helyi hatóságok, regionális fejlesztési szervezetek vagy civil szervezet is.

A közösségi irányítású helyi fejlesztés (CLLD) az ITB-k megvalósítási folyamatának egyik építőeleme is lehet.

A tervezett ITB-t és indikatív forrásait az egyes operatív programoknak szükséges meghatározniuk. Az eszköz finanszírozható az Európai Regionális Fejlesztési Alap (ERFA), az Európai Szociális Alap (ESZA) és a Kohéziós Alap forrásaiból származó támogatásokon valamint pénzügyi eszközökön keresztül is. Az ITB használatával kapcsolatos feltételeket a Partnerségi Megállapodásban kell rögzíteni.

A Partnerségi Megállapodás társadalmi egyeztetésre bocsátott tervezete alapján Magyarországon a 2014-2020-as időszakban **ITB-k kerülnek megvalósításra minden megye és megyei jogú város tekintetében, amelyet a fenti szempontok alapján túl soknak ítélnék, s az igazán integrált megközelítését igénylő térségek** (pl. Balaton, Velencei-tó, Tisza-tó, Ős-Dráva térsége, Fertő-tó, Homokhátság, Cserehát, Ormánság) **igényei ebben a programozási időszakban is „elveszhetnek” az ágazati és területi operatív programok között.**

Az ITB-k javasolt tartalma:

- A koherencia bemutatása a meglévő integrált területi fejlesztési stratégiákkal;
- Az ITB használatának alátámasztása (integrált megközelítés előnyei);
- A megvalósítandó intézkedéscsomag beavatkozási területei, javasolt tartalma;
- A javasolt pénzügyi allokáció az érintett operatív programok vonatkozásában;
- Az ITB irányításával, végrehajtásával kapcsolatos javaslatok.

ITB-k létrehozása az Európai Területfejlesztési Együttműködés programok esetében is elvárás, amennyiben az érintett országokkal, határ menti megyék megállapodnak összefüggő a több országot érintő összefüggő területek integrált fejlesztésében (különös tekintettel a határon átnyúló agglomerálódó városi térségekre).

A feladat második ütemében elkészült a Velencei-tó Integrált Területi Beruházásának a tervezete, amely segítheti a térségi nemzeti programok tervezésének a továbbfejlesztését.

1. SZ. MELLÉKLET

NEMZETI PROGRAMOK

ÚJ SZÉCHENYI TERV PÁLYÁZATI KÉZIKÖNY ALAPJÁN

1.	M44	„Az Új Széchenyi Terv keretében befejezzük az M44-es autótút előkészítését.”
2.	M85 M86 Győr-Csorna-Szeleste	„Az M85-ös és az M86-os út új szakaszát építjük meg Győr, Csorna és Szeleste között.”
3.	M4 Budapest-Szolnok-Püspökladány-országhatár	„Befejezzük a Budapest-Szolnok-Püspökladány-országhatár útvonalon tervezett M4-es autópálya építésének előkészítését.”
4.	M2 M0-Vác	„Négysávossá bővítjük az M2-es autótutat az M0-ás autótút és Vác között.”
5.	M35 M4 Debrecen-országhatár	„Előkészítjük és megépítjük az észak-erdélyi autópályához kapcsolódó M35-M4-es gyorsforgalmi út Debrecen és az országhatár közötti szakaszait.”
6.	8-as főút Veszprém megye-Várpalota	„Négysávossá bővítjük a 8-as főút legnagyobb forgalmú Veszprém megyei szakaszait és megépítjük a ma még hiányzó Várpalotát elkerülő útszakaszt.”
7.	Határkapcsolat Tornyosnémeti	„A Kassát és Miskolcot összekötő gyorsforgalmi út első ütemeként autópálya határkapcsolatot építünk ki Tornyosnémetinél.”
8.	67-es főút rekonstrukció	„Megvalósítjuk a 67-es számú főút régóta várt rekonstrukcióját, elkerülő szakaszokat építünk az M7-es autópálya és Kaposvár között.”
9.	6-os főút Pécs-Barcs	„A 6-os számú főút teljességgel elhasználódott Pécs és Barcs közötti szakaszát megerősítjük és fejlesztjük.”
10.	21-es főút Hatvan-Salgótarján	

„A 21-es főút Hatvan és Salgótarján közötti szakaszának négysávossá bővítésével növeljük a méltatlanul nehéz helyzetbe került térség versenyképességét.”

11. Pécs elkerülő út

„Elkerülő utak építésével élhetőbbé, könnyebbé tesszük Pécs, Kisújszállás, Perkáta, Seregélyes és Jászberény mindennapjait.”

12. Jászberény elkerülő út

„Elkerülő utak építésével élhetőbbé, könnyebbé tesszük Pécs, Kisújszállás, Perkáta, Seregélyes és Jászberény mindennapjait.”

13. Perkáta elkerülő út

„Elkerülő utak építésével élhetőbbé, könnyebbé tesszük Pécs, Kisújszállás, Perkáta, Seregélyes és Jászberény mindennapjait.”

14. Seregélyes elkerülő út

„Elkerülő utak építésével élhetőbbé, könnyebbé tesszük Pécs, Kisújszállás, Perkáta, Seregélyes és Jászberény mindennapjait.”

15. Kisújszállás elkerülő út

„Elkerülő utak építésével élhetőbbé, könnyebbé tesszük Pécs, Kisújszállás, Perkáta, Seregélyes és Jászberény mindennapjait.”

16. Duna-híd Komárom-Révkomárom

„Új Duna-híd teremt összeköttetést Komárom és Révkomárom között.”

17. Ipoly-híd Ráróspuszta-Rárós

„Az Ipoly mente is két új híddal gyarapszik.”

18. Ipoly-híd Ráróspuszta-Rárós

„Az Ipoly mente is két új híddal gyarapszik.”

19. Gyalogos-kerékpáros híd Budapest

„A fővárosiak régi álmát váltjuk valóra a Buda és Pest közötti gyalogos-kerékpáros híd megépítésével.”

20. XXI. századhoz méltó tömegközlekedés

„A 21. századhoz méltó színvonalú, korszerű, közös autóbusz és vasúti pályaudvarokat, közlekedési csomópontokat hozunk létre. Megteremtjük a biztonságos és gyors tömegközlekedés feltételeit. Összehangoljuk a közúti és vasúti menetrendeket. Új forgalomirányítási rendszereket helyezünk üzembe, és tiszta, rendezett környezetet alakítunk ki többek között a pécsi, a kaposvári és a kecskeméti pályaudvarokon.”

21.	GSM-R
„Magyarország 3160 km hosszú vasúti pályaszakaszán modern, GSM-R technológiát vezetünk be, amely kapcsolatot teremt a mozdonyvezetők, a pályán dolgozók és az állomások között. Ezzel biztonságosabbá, pontosabbá, kiszámíthatóbbá tesszük a vasúti közlekedést.”	
22.	Duna menti kerékpárút
„Az Európai Duna Régió Stratégia keretében megépítjük a Duna menti kerékpárutat.”	
23.	Balatoni fejlesztési program
„Az Új Széchenyi Terv nemzeti programja keretében bővítjük a szállás- és férőhelyek számát, fejlesztjük minőségüket. Korszerűsítjük a balatoni utakat, és évtizedes hiányt pótolva teljessé tesszük a Balaton körüli kerékpárutat.”	
24.	Tisza-tó Komplex Program
„Programot indítunk a Tisza-tó fejlesztésére, az ökoturizmusban és az ökológiai gazdálkodásban rejlő, a térségben élők életminőségét érdemben javító lehetőségek kiaknázására.”	
25.	Ős-Dráva Komplex Program
„Az Ős-Dráva Programmal helyreállítjuk a természeti-környezeti viszonyokkal összhangban lévő vízgazdálkodást. A térség kulturális hagyományain és természeti adottságain alapuló új gazdálkodási mód megteremtésével munkahelyek létrejöttét segítjük elő.”	
26.	Vásárhelyi terv újraindítása komplex program
„A 2001-ben megkezdett Vásárhelyi Terv életeket mentett. Az Új Széchenyi Terv folytatja az akkor megkezdett programot, hogy a jövőben egyetlen Tisza menti település se legyen kiszolgáltatva a folyó szeszélyeinek”	
27.	Korányi Projekt
„Az Új Széchenyi Terv nemzeti programja fontosnak tartja az integrált egészségügyi fejlesztést magában foglaló Korányi Projekt megvalósítását. Korszerűsítjük a főváros egészségügyi ellátását, támogatjuk a betegek gyógyítását nehezítő, párhuzamosságokat megszüntető szakmai integrációt.”	
28.	Orvosi és egészségügyi szolgáltatásra épülő egészségturizmus megerősítése, különösen a fogászati célú területen
„Az orvosi és egészségügyi szolgáltatásokra épülő, jól működő egészségturizmust a jövőben több régió fejlődésének motorjává tesszük, különösen a fogászati célú egészségturizmus területén.”	

29.	A Budai Vár és a Várbazár felújítása (komplex program)
„Megkezdjük a Budai Vár értékeihez méltó felújítását és fejlesztését. Rendbe tesszük a Várkert-bazár épületegyüttesét és környezetét. Megoldjuk nemzeti intézményeink, így az Országos Széchényi Könyvtár és az Országos Levéltár hagyományait tisztelő, a 21. századi igényeknek megfelelő elhelyezését.”	
30.	A Várnegyed hosszú távú fejlesztési koncepciója
„Kidolgozzuk a Várnegyed hosszú távú fejlesztési koncepcióját.”	
31.	Széll Kálmán tér megújítása
„Budapest legelhanyagoltabb és legforgalmasabb közlekedési csomópontjából biztonságos, korszerű, a környezetet megóvó, a polgárok számára szerethető és jól használható teret építünk.”	
32.	A pécsi Kodály Konferencia- és Koncertközpont állami üzemeltetésbe vétele
„Állami üzemeltetésbe vesszük az Európa Kulturális Fővárosa Program keretében megépített pécsi Kodály Konferencia- és Koncertközpontot.”	
33.	Konferencia- és Koncertközpont építési a fővárosban
„Állami üzemeltetésbe vesszük az Európa Kulturális Fővárosa Program keretében megépített pécsi Kodály Konferencia- és Koncertközpontot. Hasonló központ megépítésének előkészítését kezdjük meg a fővárosban is.”	
34.	Törökbálint iskola
„Az „állami iskola program” első lépéseként befejezzük a törökbálinti iskola építését, és az önkormányzattól átvéve, gondoskodunk működtetéséről.”	
35.	Talentis Program
„Olyan tudásközpontot hozunk létre, amely képes felvenni a versenyt a világ nagy szellemi központjaival, és amely a legmagasabb színvonalon segíti mindazokat a vállalkozásokat, melyek jövőjüket a világszínvonalú kutatási eredményekre, valamint a magasan képzett munkaerő és a tudástranszfer alkalmazására alapozzák.”	
36.	Szegedi ELI szuperlézer megépítése
„Olyan világszínvonalú kutatási nagyberendezést hozunk létre, amely jelentősen növeli mind az Európai Unió, mind hazánk tudományos versenyképességét. Ezzel Szegedet a térség tudományos-, innovációs- és gazdaságfejlesztési központjává tesszük.”	
37.	Puskás Ferenc Stadion felújítása
„A sportfejlesztési program keretében felújítjuk a budapesti Puskás Ferenc Stadiont és a debreceni Nagyerdei Stadiont.”	

38.	Debreceni Nagyerdei Stadion fejlesztése
<i>„A sportfejlesztési program keretében felújítjuk a budapesti Puskás Ferenc Stadiont és a debreceni Nagyerdei Stadiont.”</i>	
39.	Közigazgatási hivatalok ügyfélszolgálati hálózatának kiépítése
<i>„Az Új Széchenyi Terv nemzeti programja keretében, a közigazgatási reform részeként létrehozuk a közigazgatási hivatalok ügyfélszolgálati hálózatát. Ezzel a polgárok és vállalkozások ügyintézése egyszerűbbé, gyorsabbá és hatékonyabbá válik.”</i>	
40.	Tokaj-Hegyalja kultúrtáj világörökségi helyszín térségfejlesztése (komplex program)
41.	Attila palotája történelmi játéktér - Tápiószentmárton
42.	História Park – történelmi emlékpark